ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

ГОМЕЛЬСКІ УНІВЕРСІТЭТ

№17(1050) | ЧАЦВЕР, 13 лістапада 2003 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць два разы ў месяц | Цана дагаворная

ПЫТАННІ ІДЭАЛОГІІ– У ЦЭНТРЫ ЎВАГІ

У канцы кастрычніка ў Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспубліці Беларусь праведзены семінар "Удасканальванне ідэалагічнай і інфармацыйнай работы сярод студэнцкай моладзі", у якім прынялі ўдзел прарэктары, якія займаюцца пытаннямі ідэалогіі, інфармацыйнай і выхаваўчай работы. Перад імі выступілі міністр адукацыі краіны А.М. Радзькоў, яго намеснік Т.М. Кавалёва, рэктар Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь С.Н. Князеў, якія расказалі аб палітыцы дзяржавы ў галіне адукацыі і выхавання. Заслуханы даклады вучоных Нацыянальнай акадэміі навук, кіраўнікоў Інстытутаў эканомікі, сацыялогіі НАН Б і інш.

На семінары адбылася прэзентацыя структурных падраздзяленняў Маладзёжнага цэнтра і грамадскіх студэнцкіх арганізацый Акадэміі кіравання, сустрэча з яго актывам у рамках прэс-канферэнцыі "Прамы кантакт".

* * *

У рамках павышэння кваліфікацыі прарэктараў, якія займаюцца пытаннямі ідэалогіі, інфармацыйнай і выхаваўчай работы, у Акадэміі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь адбылася навукова-практычная канферэнцыя "Ідэалагічная і выхаваўчая работа ў ВНУ на сучасным этапе". На ёй разгледжаны асаблівасці ідэалагічнай і выхаваўчай работы ў ВНУ, Закон Рэспублікі Беларусь "Аб вышэйшай адукацыі" у кантэксце ідэалогіі беларускай дзяржавы, светапоглядавыя і маральныя аспекты ідэалагічнай работы ў ВНУ.

Удзел у рабоце семінара і навукова-практычнай канферэнцыі прымаў прарэктар па выхаваўчай рабоце нашага універсітэта А.В. Лысянкоў.

Да 60-годдзя вызвалення г. Гомеля, Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў

УРОКІ МУЖНАСЦІ І ПАМЯЦІ

У гонар знамянальных дат ва універсітэце прайшлі сустрэчы студэнтаў з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны.

Перад першакурснікамі філалагічнага факультэта выступілі палкоўнік у адстаўцы Рыгор Сямёнавіч Мільчанка, які абараняў г. Ленінград. Яго расказ аб абаронцах блакаднага горада, аб голадзе, холадзе, якія давялося перажыць яго жыхарам, быў урокам памяці. Цаной жыцця воінаў Савецкай Арміі і мірнага насельніцтва (ад голаду і холаду памерла 632 тысячы) горад адстаялі. Рыгор Сямёнавіч прачытаў свае вершы і верш Ю. Воранава "Блакада".

Пранікнёны расказ палкоўніка ў адстаўцы Мікалая Пятровіча Шкарбуна аб абароне гарадоў Марыупаля, Сталінграда, вызваленні Украіны, аб ваенных гадах ліхалецця, подзвігу савецкага народа глыбока запаў у душу ўсіх удзельнікаў сустрэчы.

Крывёю, потам, незлічонымі ахвярамі дасталася перамога. Аб гэтым быў расказ ветэрана, палкоўніка ў адстаўцы Уладзіміра Іусцінавіча Клыгі, які выступіў таксама і перад студэнтамі 1 курса геолага-геаграфічнага факультэта. Вайна для яго пачалася ў 16 гадоў. Добраахвотнікам ён трапіў на фронт, вызваляў Беларусь, прайшоў усю вайну, потым стаў кадравым ваенным, а пасля адстаўкі – выкладчыкам філасофіі БелДУТа.

Студэнткі філфака Галіна Астапенка, Нора Гянук, геолага-геаграфічнага факультэта – Каця Фёдарава, Алена Пісар, Таня Пузевіч прачыталі вершы ў гонар ветэранаў, а група будучых філолагаў выканала песню.

Моладзь горача і сардэчна падзякавала ветэранаў за іх успаміны, гераізм і мужнасць у імя нашага сённяшняга шчаслівага жыцця, ім былі ўручаны букеты пунсовых гваздзікоў.

Гэтыя сустрэчы сталі ўрокамі мужнасці, міру, памяці аб загінуўшых. Мір неабходна берагчы, а калі трэба – умець яго адстаяць.

У гонар знамянальных дат на першых курсах філалагічнага і геолага-геаграфічнага факультэтаў у верасні-кастрычніку адбыліся таксама экскурсіі ў музеі, карцінныя галерэі, паркавы ансамбль г. Гомеля. Запланаваны тэматычныя і навукова-тэарэтычныя канферэнцыі, гутаркі і іншыя мерапрыемствы.

Т. ЯЗЭПАВА,
дацэнт кафедры гісторыі Беларусі.

На здымках: перад студэнцкай моладдзю выступаюць ветэраны Вялікай Айчыннай вайны У.І. Клыга (уверсе) і М.П. Шкарбун.
Фота У. ЧЫСЦІКА.

АДБУДЗЕЦЦА СТУДЭНЦКІ ФОРУМ

У хуткім часе ў г. Мінску плануецца правядзенне Рэспубліканскага студэнцкага форуму. Яго мэта – узмацненне сацыяльнай абароненасці студэнцтва, пашырэнне яго ўдзелу ў вырашэнні эканамічных, сацыяльных і культурных праблем грамадства, зварот на актуальныя пытанні жыцця студэнтаў адпаведных міністэрстваў, рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання, мясцовых выканаўчых улад, грамадскіх аб'яднанняў.

Падрыхтоўка да гэтага важнага і маштабнага мерапрыемства, удзел у якім прымуць студэнты як дзяржаўных, так і недзяржаўных ВНУ краіны, а таксама прадстаўнікі БРСМ, прафсаюзных арганізацый, актыўна вядзецца па ўсёй рэспубліцы. Сфарміраваны аргкамітэты, праведзены студэнцкія канферэнцыі, на якіх абраны дэлегаты форума.

У аргкамітэт, які створаны ў нашым універсітэце, увайшлі прарэктар па выхаваўчай рабоце А.В. Лысянкоў (старшыня), начальнік аддзела выхаваўчай работы з моладдзю Г.І. Варонін, сакратар пярвічнай арганізацыі БРСМ І.А. Казакоў, старшыня прафкама студэнтаў Н.І. Колтышава і яе намеснік Т.У. Маслава.

Ад кожнага факультэта, а таксама грамадскіх арганізацый ГДУ на форум вылучаны 24 прадстаўнікі.

НА САВЕЦЕ УНІВЕРСІТЭТА

Чарговае пасяджэнне Савета ГДУ адбылося 30 кастрычніка. Першым на яго парадку дня па інфармацыі дэкана завочнага факультэта, намесніка старшыні НМС М.Н. Мурашкі абмеркаваны вынікі работы навукова-метадычнага савета універсітэта ў мінулым навучальным годзе. Намечаны асноўныя задачы на бягучы, 2003-2004 г.

Прафесару кафедры вышэйшай матэматыкі М.В. Селькіну прысвоена званне "Ганаровы прафесар Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарыны".

Аб выніках работы Дзяржаўнай экзаменацыйнай камісіі, аб бакалаўрскай падрыхтоўцы беларускіх студэнтаў у бягучым навучальным годзе Савету далажыла начальнік вучэбнага аддзела Н.І. Папкова.

Абмеркаваны кандыдатуры аспірантаў, вылучаных на прысуджэнне стыпендыі Урада Рэспублікі Беларусь. Па гэтым пытанні выступіла заг. аспірантуры С.Ф. Зобава.

З інфармацыяй аб рэкамендаванні 49 студэнцкіх навуковых работ на Рэспубліканскі конкурс па прыродазнаўчых, тэхнічных і гуманітарных навуках 2003 г. выступіў вядучы інжынер НДС А.В. Гаеў.

Унесены дапаўненні ў Палажэнне аб платным навучанні ў ГДУ імя Ф. Скарыны, у Калектыўны дагавор на 2002-2004 гады, з якімі членаў Савета азнаёміла нам. начальніка планава-фінансавага аддзела В.В. Любезная.

Юрысконсульт М.П. Колтышава праінфармавала аб зменах, якія ўносяцца ў Статут ГДУ імя Ф. Скарыны.

Аб адкрыцці навукова-даследчых лабараторый, ЧНК паведаміў начальнік НДС В.Р. Сафонаў.

На вакантныя пасады выбраны прафесарска-выкладчыцкі састаў, разгледжаны іншыя пытанні універсітэцкага жыцця.

ПРЕЕМСТВЕННОСТЬ ЛУЧШИХ ТРАДИЦИЙ

29 октября исполнилось 85 лет Всесоюзному Ленинскому Коммунистическому Союзу Молодежи.

Этой дате были посвящены праздничные мероприятия, в которых принимали участие не только ветераны комсомольского движения, но и их молодые преемники – члены Белорусского республиканского союза молодежи.

Мероприятия в г. Гомеле 29 октября начались с возложения цветов к памятникам комсомольцам-освободителям на улице Жарковского и к Вечному огню.

В этот же день в г. Минске во Дворце республики прошел торжественный вечер, в котором принял участие Президент Республики Беларусь А.Г. Лукашенко. Комсомол был самой массовой молодежной организацией в истории нашего отечества, подчеркнул белорусский лидер. Молодежь и власть непременно должны взаимодействовать, чтобы совместными усилиями достигать намеченных целей. Президент поставил задачу перед БРСМ: стать основной определяющей организацией, которая могла бы решать молодежные проблемы. За достижения в социально-культурном развитии Александр Лукашенко вручил БРСМ Почетное государственное знамя Республики Беларусь.

30 октября в нашем университете прошел торжественный вечер, посвященный 85-летию ВЛКСМ. Его организовали Центральная районная организация БРСМ и комитет первичной организации БРСМ ГГУ. Участники вечера вспомнили историю, которую прошел комсомол, поздравили комсомольцев старшего поколения, славную эстафету приняли у них первокурсники, которым вручили билеты Белорусского республиканского союза молодежи. Члены БРСМ пообещали с честью продолжать историю, хранить традиции Знамени дважды орденоносного комсомола, стремиться сделать все возможное для развития и процветания Беларуси.

Кульминацией празднования 85-летия ВЛКСМ в Гомеле стала встреча комсомольцев разных поколений, которая прошла 1 ноября в областном общественно-культурном центре.

И КАЗАКОВ,
секретарь первичной организации БРСМ ГГУ.

Віншуем!

*Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат, выкладчыкі, супрацоўнікі і студэнты факультэта фізічнай культуры горача віншуюць дэкана названага факультэта **НАРСКІНА Генадзя Іванавіча** з прысуджэннем яму прэзідыумам ВАКа Расіі вучонай ступені доктара педагагічных навук.*

***

*За вялікі асабісты ўклад у арганізацыю і правядзенне міжнародных школ-семінараў па актуальных праблемах фізікі мікрасвету Гомельскі абласны выканаўчы камітэт аб'явіў падзяку **АНДРЭЕВУ Віктару Васільевічу** – дацэнту кафедры тэарэтычнай фізікі.*

З УЗНАГАРОДАЙ!

*За шматгадовую плённую вучэбную і выхаваўчую работу па падрыхтоўцы маладых спецыялістаў, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці і ў сувязі з 50-годдзем з дня нараджэння дацэнт кафедры матэматычнага аналізу **ЮШЧАНКА Дзмітрый Пятровіч** узнагароджаны Ганаровай граматай універсітэта.*

***

*За шматгадовую добрасумленную працу, актыўны ўдзел у грамадскім жыцці загадчыца склада **ВАРАПАЕВА Валянціна Васільеўна** ўзнагароджана Ганаровай граматай універсітэта.*

СТУДЕНТЫ XXI ВЕКА

Под таким названием в конце октября на базе нашего университета проходил семинар, который был организован членами английского клуба и первичной организацией БРСМ ГГУ. В нем приняли участие делегаты из вузов Минска, Гродно, Витебска, Бреста.

Предметом обсуждения были такие актуальные темы, как борьба с курением, с распространением СПИДА, с прогулами занятий в вузах. Общение студентов проходило на английском, так как основными целями семинара были практика иностранного языка и культурный обмен между учебными заведениями Беларуси.

Обсуждение проходило в три этапа: знакомство; работа в комитетах, где каждая группа вырабатывала основную концепцию и возможное решение выбранной проблемы; в заключение состоялись совместные дебаты и были объявлены конечные результаты.

Студенты факультета иностранных языков Е. Новак, А. Богданович, О. Барботкина от имени организаторов семинара выражают огромную благодарность за помощь в его проведении секретарю первичной организации БРСМ И. Казакову, председателю профкома студентов Н.И. Колтышевой, Партии Народного Согласия. Они также надеются, что такие семинары в нашем университете станут доброй традицией.

Студенческое первенство мира по программированию

ВПЕРЕД – В ПОЛУФИНАЛ!

В г. Минске прошел четвертьфинал студенческого командного первенства мира по программированию. В соревнованиях приняли участие 38 команд из высших учебных заведений Беларуси (Минск, Гомель, Брест, Витебск, Гродно, Могилев, Мозырь, Полоцк), а также Эстонии, Литвы, Латвии и России.

Участникам было предложено решить 9 задач за отведенные 5 часов. Команды-победительницы четвертьфинала получили право участвовать в полуфинале, который состоится в г. Санкт-Петербурге с 24 по 29 ноября. Среди них и команда ГГУ имени Ф. Скорины, которая заняла 4-е место.

В ней выступали студенты математического факультета (специальность «Прикладная математика») Вадим Копиченко (гр. ПМ-44), Виталий Легчилкин (гр. ПМ-34), Михаил Сваричевский (гр. ПМ-24).

Команды ГГУ-2 в составе Ивана Зайцева (гр. ПМ-35), Сергея Ежова (гр. ПМ-24), Виталия Медведского (гр. ПОИТ-16) и ГГУ-3, в которую входили Денис Прищепов, Александр Козлов, Евгений Гончаров (все гр. ПМ-24), решив 4 и 2 задачи, заняли соответственно 14 и 26 места.

Обидно за команду ГГУ-2. За 1 час и 10 минут до конца соревнований они, сдав 4-ю задачу, вышли на 9-е место (напомню, что в полуфинал попадают первые 8 команд в этом году), и у них были реальные шансы решить еще хотя бы одну задачу. Сделав это, они автоматически стали бы полуфиналистами. К сожалению, этого не произошло.

Можно считать удовлетворительным выступление команды ГГУ-3, в которую входили студенты второго курса, поскольку все они не имели опыта участия в олимпиадах по информатике для школьников.

Еще несколько интересных фактов. Первое место заняла команда БГУ (Виктория Лебедь, Иван Метельский, Максим Осипов), в которой на троих участников – 6 медалей международных олимпиад по информатике и математике среди школьников. При этом минчанин Максим Осипов при подготовке к олимпиадам школьников в 2001-2003 годах активно пользовался тренировочными курсами на нашем сайте дистанционного обучения.

Второе место заняла команда БГУ, которая в 2002 году уже участвовала в финале командного первенства мира по программированию. Приятно, что ее капитан Алексей Данченко – гомельчанин, выпускник СШ №27. Капитан команды БГУ, занявшей пятое место, также гомельчанин Евгений Гончар (выпускник СШ №61), который в 2003 году участвовал в финале.

Команда ГГУ-1 уже начала подготовку к предстоящему полуфиналу. Денис Прищепов нашел и установил условия, тесты и результаты прошедших в нынешнем году полуфиналов с разных регионов. В этих олимпиадах мы поучаствуем в оставшихся до полуфинала пяти воскресных тренировочных соревнованиях. Кроме того, открыт курс для индивидуальной работы «Подготовка к ACM NEERC 2003», в котором представлены задачи ВСЕХ прошедших Санкт-Петербургских полуфиналов, начиная с 1996 и по 2002 год. Михаил Сваричевский вызвал на соревнование всех олимпиадников Гомельского университета и школьников г. Гомеля. Цель – подготовиться так, чтобы пробиться в финал.

Победитель (кто раньше всех решит все задачи) получит в награду цифровой фотоаппарат. Тот из команд ГГУ-2, ГГУ-3, кто добьется наивысшего результата, получит право поехать в Санкт-Петербург в качестве запасного игрока.

Пожелаем удачи команде ГГУ-1 при подготовке и в выступлении на полуфинале!!!

И в заключение о финансах, которые, к сожалению, «поют романсы». Поездка чуть было не сорвалась, поскольку университет смог выделить средства только на оплату проезда и питания ОДНОЙ команды. Значительную финансовую поддержку оказала фирма «Системные бизнес-компоненты» (директор – Сергей Викторович Наливайко), которая заинтересована в высококвалифицированных программистах. Она приглашает к себе на работу выпускников и студентов нашего университета, хорошо подготовленных к профессиональному программированию. Заметим, что на этой фирме уже работают выпускники математического факультета ГГУ Андрей Белевич (абсолютный чемпион Беларуси 1993 года по программированию среди студентов), Геннадий Мишин, Сергей Меркулов.

Вопрос финансирования поездки нашей команды на полуфинал в г. Санкт-Петербург, к сожалению, пока открыт. С благодарностью примем и деньги, и советы, как их «добыть».

М. ДОЛИНСКИЙ,
доцент кафедры математических проблем управления.

Педагагічная практыка

КРОКІ ДА ПРАФЕСІІ

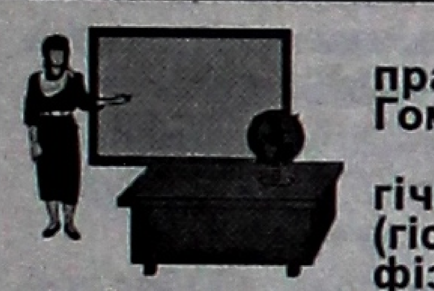

З 8 верасня па 1 лістапада пяцікурснікі ГДУ праходзілі педагагічную практыку ў школах г. Гомеля і вобласці.

375 студэнтаў розных факультэтаў (філалагічнага, геолага-геаграфічнага, гістарычнага (гісторыя з англійскай мовай), замежных моў, фізічнага выхавання) знаёмы з педагагічнай дзейнасцю з мінулага года. Але практыка на 4 курсе была ўдвая карацейшая. На гэты раз студэнты сапраўды маглі адчуць сябе настаўнікамі (або не адчуць, што і вырашыць іх лёс).

Многія з іх, калі вучыліся ў школе, думалі: "Я б не так урок вёў, я б лепей! Я б такім настаўнікам быў!" А калі паступілі ва універсітэт, праслухалі вялікую колькасць курсаў па педагагічных дысцыплінах, то, напэўна, падумалі: "Можа, не спраўлюся, не змагу быць такім настаўнікам, якім марыў, калі сядзеў за партай у школе?" Таму невыпадкова вучэбным планам прадугледжана педагагічная практыка для студэнтаў, каб яны здолелі праверыць свае веды, ацаніць магчымасці, зразумець, ці змогуць працаваць у школе.

Аб гэтым я і вырашыла паразмаўляць з практыкантамі. Вось што яны мне расказалі:

Каця, філалагічны факультэт:

– Практыка праходзіла добра. Нам не далі весці ўрокі ў "праблемных вучняў". Мне ў школе спадабалася. Урокі праходзілі лёгка і цікава. Я лічу сябе прыроджаным настаўнікам.

За чатыры папярэднія гады вучобы ва універсітэце не змагла зразумець, хачу ці не працаваць у школе. Зараз ведаю: хачу і буду. І не так важна, у якім горадзе.

Ёсць, канешне, невялікія праблемы. Галоўная – зашмат дакументацыі. Я лічу, што можна было б лепш рыхтавацца да ўрокаў, каб яе было меней.

Яшчэ адно хвалюючае пытанне – 10-бальная сістэма вызначэння ведаў вучняў. На мой погляд, нядрэннай была і 5-бальная.

Лена, геолага-геаграфічны факультэт:

– Практыка спадабалася, праблем амаль не было, акрамя толькі першага тыдня, калі трэба было знайсці агульную мову з вучнямі, зразумець, што яны сабой уяўляюць.

Ксенія, факультэт замежных моў:

– Мне вельмі цікава з дзецьмі. Сама нібы вяртаюся ў дзяцінства. Параўноўваю: што цікавіла маё пакаленне, калі мы вучыліся ў школе. Напрыклад, я правяла анкетаванне: "Чым захапляюцца школьнікі". 100% адказ – камп'ютэр. 7-8 гадоў назад так, зразумела, амаль ніхто б не адказаў.

Не вельмі падабаецца тое, што дзеці (асабліва дзяўчынкі) любяць быць з практыкантамі "на кароткай назе".

Урокі я вяла з задавальненнем. Толькі, на жаль, не ўсе вучні да іх рыхтуюцца, ды і настаўнікі-прадметнікі не заўсёды ішлі нам насустрач. Ёсць праблемы з 10-бальнай сістэмай. Спачатку я ўвогуле адзнак не ставіла. Сказалі – трэба ставіць. Далі інструкцыю па гэтай сістэме, каб быць аб'ектыўнымі. Але дзеці часта не згаджаліся з маімі адзнакамі, патрабавалі лепшых, крыўдзіліся.

Пасля заканчэння вучобы хацела б працаваць з "цяжкімі" падлеткамі, у якіх ёсць праблемы ў жыцці, сям'і.

Ала, геолага-геаграфічны факультэт:

– У школе адчувала сябе нармальна. Дапамагалі некаторыя настаўнікі: людзі больш сталага ўзросту, якія любяць свой прадмет і вучняў. Маладым педагогам было не да нас.

Мне даручылі сёмыя і восьмыя класы, дзяцей, якія зараз знаходзяцца ў пераходным узросце. Вельмі важна іх зразумець, знайсці падыход да кожнага, зацікавіць сваім прадметам і асобай.

***

Практыканты добра разумелі свае настаўніцкія задачы, спраўляліся з імі з дапамогай, канешне, факультэцкіх і групавых кіраўнікоў, выкладчыкаў кафедр педагогікі і псіхалогіі.

У наступным годзе школы горада і вобласці атрымаюць шмат будучых педагогаў з выпускнікоў ГДУ. Настаўніцкая праца, на жаль, не вельмі высока ацэньваецца вучнямі і дзяржавай. Але хочацца верыць у лепшае і ўсе нашыя спадзяванні – на сённяшніх практыкантаў, на заўтрашніх выпускнікоў.

Марына СЕВЕР'ЯНАВА.

ЗАНЕПАКОЕНАСЦЬ ЭКОЛАГАЎ

"Экалагічныя праблемы Палесся і сумежных тэрыторый" – такой была тэма V міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі, якая праведзена нашым універсітэтам сумесна з абласным камітэтам прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Яе ўдзельнікі абмеркавалі шырокі спектр пытанняў: ад развіцця нафтавай геалогіі і стварэння новых папуляцый зубра да праблемы ўтылізацыі адыходаў і захавання балот. На думку загадчыка кафедры экалогіі, дацэнта А.М. Кусянкова, зараз сітуацыя на Беларускім Палессі ў значнай ступені вызначаецца наступствамі Чарнобыльскай катастрофы, ядзерных выпрабаванняў савецкага перыяду і ажыццяўлення шэрагу тэхнічных праектаў, што можа прывесці да незваротных экалагічных працэсаў.

КАБ ВЫХАВАЦЬ ТВОРЧУЮ АСОБУ

Ва універсітэце праведзены навукова-практычны семінар "Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі", арганізатарам якога з'явілася кафедра сацыяльнай і педагагічнай псіхалогіі (заг. – дацэнт Г.В.Гатальская). У яго рабоце прынялі ўдзел выкладчыкі псіхалогіі, студэнты ГДУ і настаўнікі школ г. Гомеля.

Праграма мерапрыемства ўключала абмеркаванне праблемнага навучання ў школе, тэорыі рашэння вынаходніцкіх задач (ТРВЗ) як сучаснай адукацыйнай сістэмы. Сваё бачанне выкарыстання сучасных адукацыйных тэхналогій у навучанні ў ВНУ выказалі сваім спектаклем студэнты-удзельнікі псіхалагічнага тэатра "Ружа вятроў".

Удзельнікі семінара падзяліліся думкамі аб шляхах развіцця мысліцельных здольнасцей вучняў, творчага авалодвання імі ведамі, навыкамі і ўменнямі. Псіхолагі і школьныя настаўнікі лічаць гэта магчымым праз праблемнае навучанне, варыянтамі якога з'яўляюцца пошукавыя і даследчыя метады, пры якіх вучні вядуць самастойны пошук і даследаванне праблем, творча прымяняюць і здабываюць веды.

СТЫПЕНДЫЯТЫ САВЕТА УНІВЕРСІТЭТА

Біялагічны факультэт

Вольга Давыдава, Маргарыта Бакшаева, студэнткі 4 курса, **Таццяна Барсукова, Святлана Стаўрапольцава,** студэнткі 5 курса;

Факультэт фізічнай культуры

Яўген Асіпенка, студэнт 4 курса, **Аляксандр Маджараў, Дзмітрый Васількоў,** студэнты 5 курса;

Геолага-геаграфічны факультэт

Юрый Шульжэнка, Вікторыя Жукоўская, Сяргей Мамот, студэнты 4 курса спецыяльнасці "Экалогія";

Факультэт псіхалогіі і давузаўскай падрыхтоўкі

Уладзімір Харужы, студэнт 3 курса, **Андрэй Сількові́ч,** студэнт 5 курса;

Матэматычны факультэт

Юлія Баяровіч, Сяргей Шаўчук, Алена Прыходзька, Аляксей Рабчанка, студэнты 4 курса спецыяльнасці "Матэматыка", **Наталля Шалаханава,** студэнтка 3 курса спецыяльнасці "Прыкладная матэматыка", **Таццяна Амеліна,** студэнтка 4 курса спецыяльнасці "Прыкладная матэматыка", **Канстанцін Судзілоўскі,** студэнт 5 курса спецыяльнасці "Прыкладная матэматыка";

Факультэт замежных моў

Вольга Мельнікава, Вольга Кацубінская, студэнткі 5 курса спецыяльнасці "Нямецкая мова", **Святлана Кузьмянок, Наталля Губкіна, Ірына Вярэніч,** студэнткі 5 курса спецыяльнасці "Англійская мова";

Фізічны факультэт

Аляксей Шаршнёў, Аляксандр Сейтліеў, студэнты 5 курса спецыяльнасці "Фізіка" (вытворчае аддзяленне), **Мікалай Кончыц, Алена Дэй,** студэнты 5 курса спецыяльнасці "Аўтаматызаваныя сістэмы апрацоўкі інфармацыі", **Дзмітрый Калінін,** студэнт 5 курса спецыяльнасці "Фізічная электроніка", **Валерыя Тапольская,** студэнтка 5 курса спецыяльнасці "Фізіка" (педагагічнае аддзяленне), **Сяргей Валатоўцаў,** студэнт 3 курса спецыяльнасці "Фізіка" з дадатковай спецыяльнасцю "Тэхнічная творчасць";

Эканамічны факультэт

Сяргей Гулідаў, студэнт 4 курса спецыяльнасці "Фінансы і крэдыт", **Зінаіда Баннікава,** студэнтка 5 курса спецыяльнасці "Фінансы і крэдыт", **Ганна Ескіна,** студэнтка 5 курса спецыяльнасці "Эканоміка і кіраванне на прадпрыемстве", **Фёдар Сенін,** студэнт 3 курса спецыяльнасці "Сусветная эканоміка і міжнародныя эканамічныя зносіны";

Філалагічны факультэт

Яўген Грачанікаў, Вольга Гладчанка, студэнты 3 курса спецыяльнасці "Руская мова і літаратура", **Вольга Аліфяровіч, Алена Протчанка,** студэнткі 4 курса спецыяльнасці "Руская мова і літаратура", **Аляксандр Бярозка,** студэнт 5 курса спецыяльнасці "Руская мова і літаратура", **Тамара Суботка,** студэнтка 4 курса спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура" са спецыялізацыяй "Літаратурная работа ў газетах і часопісах", **Святлана Цыганок,** студэнтка 4 курса спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура" са спецыялізацыяй "Англійская мова", **Вольга Угляніца,** студэнтка 5 курса спецыяльнасці "Беларуская мова і літаратура" са спецыялізацыяй "Англійская мова";

Гістарычны факультэт

Раман Лосеў, студэнт 4 курса спецыяльнасці "Гісторыя" з дадатковай спецыяльнасцю "Англійская мова", **Кацярына Жыхарава,** студэнтка 5 курса спецыяльнасці "Гісторыя" з дадатковай спецыяльнасцю "Англійская мова", **Павел Ждановіч, Людміла Сушко,** студэнты 5 курса спецыяльнасці "Гісторыя";

Юрыдычны факультэт

Ігар Гайваронскі, Сяргей Рагачоў, Віталь Сукач, Яўген Грабоўскі, студэнты 5 курса.

С межвузовского методологического семинара

ПО СОВРЕМЕННОЙ КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОЙ ПСИХОЛОГИИ

Уже стали достоянием истории праздничные научные мероприятия, посвященные 100-летию и 105-летию со дня рождения психолога Льва Семеновича Выготского. В определенном смысле г. Гомель является колыбелью культурно-исторической психологии, концепции психического развития человека, разработанной в 20-30-е годы XX столетия нашим выдающимся земляком, который получил мировое признание в современной психологической науке. Именно в нашем городе были задуманы основные идеи неклассической психологии, именно в гомельский период жизни им были начаты экспериментальные исследования в данном направлении, написаны первые строчки его гениальных трудов.

Факультет психологии, который не так давно был открыт в нашем университете, по праву духовного наследства получил ответственную обязанность продолжить традиции психологических исследований, заложенные великим земляком. Преподаватели и студенты поддерживают научные связи с разными научно-исследовательскими и образовательными центрами близкого и дальнего зарубежья, которые занимаются развитием культурно-исторической психологии. Исходя из решения прошлой научной конференции, они созвали в нынешнем году ученых из разных городов для проведения межвузовского методологического семинара «Л.С. Выготский и современная культурно-историческая психология».

Организатором семинара выступила кафедра психологии (зав. – А.А. Лытко). В его работе приняли участие преподаватели и аспиранты нашего университета, представители кафедры психологии БГУ, нескольких факультетов Белорусского государственного педагогического университета им. М.Танка, кафедр психологии и практической психологии Мозырского педагогического университета, преподавателей психологии Международного института трудовых и социальных отношений, других гомельских вузов.

Были прослушаны пленарные доклады о культурно-исторической концепции как концептуальной основе психологической культурологии, о культурно-исторической концепции и стандартах современного психологического образования, о проблемах профессионального становления самосознания и мотивационной основы учения и студентов высшей школы, а также о влиянии когнитивно-аффективного диссонанса на формирование личности.

Работали две секции семинара. На одной из них обсуждались проблемы сохранения единства аффекта и интеллекта личности студента в образовательном процессе вузов и нарушения в его функционировании (руководитель – кандидат психологических наук, доцент И.В. Сильченко). На второй секции предметом рассмотрения стали проблемы взаимосвязи психологической науки и содержания современного психологического образования (руководитель – кандидат психологических наук, доцент Б.М. Зайцев). Участники семинара обменялись научной информацией и получили концептуальный заряд для проведения дальнейших научных исследований.

На семинаре обсуждался вопрос об истории, проблемах и перспективах Белорусского общества психологов. Было принято решение о создании гомельской региональной ассоциации и поддержке идеи известного белорусского психолога доктора психологических наук профессора Я.Л. Коломинского о воссоздании республиканского научного сообщества. Одной из важных задач этой будущей общественной организации является подготовка к очередному юбилейному Международному конгрессу, посвященному приближающемуся 110-летию со дня рождения выдающегося психолога XX века Льва Семеновича Выготского.

О. МЕЛЬНИКОВА,
ассистент кафедры психологии.

На снимке: во время работы методического семинара (в центре – зав. кафедрой психологии доцент А.А. Лытко).
Фото В. ЧИСТИКА.

З агульнауніверсітэцкага конкурсу-агляду талентаў

25 і 26 кастрычніка ў актавай зале ГДУ ўжо ў 33-ці раз адгрымеў "Ану, першакурснік!" – штогадовы конкурс студэнцкай самадзейнасці, які выяўляе самы таленавіты факультэт нашага універсітэта.

Толькі на гадзінніку адбілася 17.30 і пачалося... На сцэне з'явіліся вядучыя шоу-праграмы. Яны аб'явілі яе тэму – "Гэта новая перадача нашага канала" і прадставілі журы, якое і сапраўды выглядала вельмі кампетэнтна. Мяркуйце самі: прарэктар па выхаваўчай рабоце ГДУ Аляксандр Вітальевіч Лысянкоў, рэжысёр, выкладчыца акцёрскага майстэрства, грыму, сцэнічнай падрыхтоўкі каледжа мастацтваў імя Н.Ф.Сакалоўскага Вольга Сакалова, мастацкі кіраўнік і харэограф групы сучаснай харэаграфіі "Квадра" Іна Асламава, выкладчыца па вакалу і пастаноўцы голасу СШ №61 Марына Лавянецкая, кіраўнік, аўтар праграмы "Сямейная раніца" тэлеканала "Лад" Аляксандр Лупіненка, рэдактар і вядучая гэтай праграмы Алена Трацэнка, мастацкі кіраўнік студэнцкага клуба універсітэта Марына Шырынкіна.

ВІВАТ, "ПЕРШАКУРСНІК!" ВІВАТ, ФІЛФАК!

Пасля афіцыйнай часткі на сцэну выліліся бурныя патокі бязмежнай маладзёвай фантазіі. Эканамісты танчылі праз шырму, біёлагі зрабілі кастынг, псіхолагі ўразілі тонкасцю, а гісторыкі пераўтварыліся ў гуманоідаў. Усе гэтыя метамарфозы часам выглядалі смешна, часам сур'ёзна і з глыбокім сэнсам... Пералічваць усе жарты і прыколы няма сэнсу, бо, па-першае, месца ў газеце не хопіць, а па-другое, так цікава і весела, як на самім конкурсе, усё роўна не будзе – атмасфера не тая. Пагадзіцеся: ці вы пачыталі "Гомельскі універсітэт", седзячы на канапе, апусціўшы ногі ў хатнія тапачкі, з кубачкам кавы ў руцэ і пару разоў усміхнуліся, ці вы б знаходзіліся ў актавай зале, бачылі конкурс на свае вочы, перажывалі за свой факультэт і былі вымушаны апладзіраваць бліскучаму выступленню няхай і не вашай каманды – розніца вялікая. Так што трэба было ісці! Ведаю-ведаю, хтосьці можа прабурчаць мне ў адказ: "А як ісці, калі білет на адзін дзень каштуе 4000 руб.! А хочаш паглядзець усё – плаці 8000! Далёка не кожнаму студэнту такое па кішэні!" Яно, канешне, так, цана і праўда "кусаецца", але конкурс – гэта, безумоўна, бліскучае шоу, планка мастацкай вартасці якога ўзнята вельмі высока. Адсюль і вынік: за духоўныя каштоўнасці трэба плаціць адпаведна ... каштоўнасцямі матэрыяльнымі. Дарэчы, адна знаёмая студэнтка на прапанову пайсці на гэтае мерапрыемства адказала: "Ага! Калі я патрачу такія грошы на конкурс, то потым буду тыдзень у інтэрнаце стол грызці!" Што тут сказаць! Хіба толькі параіць можна: збірайце грошы, сябры. І пачынайце гэта рабіць прама з сённяшняга дня, каб хоць у наступны раз убачыць такое відовішча. Атрымаеце вялікую асалоду, зарад бадзёрасці і добрага настрою.

А зараз да перыпетый другога дня конкурсу, які пачаўся, як звычайна, з прадстаўлення тэмы, журы і спонсараў. Затое пасля сваім майстэрствам з гледачамі дзяліліся студэнты. Юрысты запомніліся арфаграфічнай памылкай на адным з плакатаў, фізкультурнікі адзначыліся традыцыйнымі для іх жартамі пра гарэлку і дзяўчат, а фізікі ў чарговы раз выкарысталі ў выступленні эфект матрыцы. Эфект, канешне, добры, але ўжо далёка не новы. Фаварытамі ж дня былі студэнты факультэта замежных моў і філфака. Першыя ўразілі "баба-мужыкамі", у сувязі з чым не магу не адзначыць відавочны талент выканаўцаў гэтых роляў Юліі Шарыкавай, Юліі Мяжохі і Марыі Кудзян. А яшчэ ў "замежнікаў" быў неблагі нумар з Зінай (Ірынай Нацыеўскай). Словам, малайцы!

А што ж другія фаварыты дня? На філфаку хлопцаў, як вядома, таксама няшмат, але там гэтую "праблему" вырашаюць не метадам стварэння "баба-мужыкоў", а задзейнічаннем усіх бакоў шматгранных талентаў мясцовых дзяўчат. Так філфак адразу прадэманстраваў гледачам сваю Фішку і першы раз "парваў" залу (Фішка, тлумачу для тых, хто не быў на шоу, – гэта Алена Кокатава, дзяўчына, якая вельмі жадала стаць разынкай тэлеканала філолагаў). Потым на сцэне з'явілася вядучая праграмы "Усё пра ўсіх аб гэтых" Нора Гянук і ўжо адной сваёй інтанацыяй "парвала" залу ў другі раз. Пасля чаго філфак шмат спяваў, жартаваў і танчыў "Мулен руж", чым зрываў шматразовыя авацыі... Карацей, выступленне атрымалася шыкоўнае і бліскучае!

Лагічным заканчэннем відовішча стала абвяшчэнне вынікаў конкурсу. Яны справядлівыя, заканамерныя і маюць наступны выгляд:

1-е месца – філалагічны факультэт; 2 – гістарычны факультэт; 3 – факультэты замежных моў, псіхалогіі і давузаўскай падрыхтоўкі; 4 – біялагічны, эканамічны факультэты; 5 – матэматычны факультэт; 6 – юрыдычны факультэт; 7 – фізічны факультэт; 8 – геолага-геаграфічны факультэт; 9 – факультэт фізічнага выхавання.

Так што вітаем, спадарства, новых пераможцаў! Дарэчы, хачу адзначыць такую рэч: перад конкурсам я падыйшла да Вікторыі Канавалавай, студэнткі групы БЖ-22, культорга філалагічнага факультэта і спытала: "Віка, ці будзе калі-небудзь ужо ў філфака першае месца?" Яна ці то жартам, ці то ўсур'ёз, не вельмі ўпэўнена, але імгненна, адказала: "Будзе... Ва ўсякім выпадку, мы будзем старацца". І вось 26 кастрычніка да Вікторыі прыйшла вікторыя. Ну, імя ў яе такое, што павінна перамагаць. І сталася так, што настрой і псіхалогія пераможцаў адыгралі вельмі істотную ролю! Філолагі – чэмпіёны! Віват, "Першакурснік!" Віват, філфак!

Уражанні, думкі, каментарыі гледачоў, арганізатараў конкурсу, членаў журы:

Леанід Пятровіч КУЗЬМІЧ, намеснік дэкана філфака:

– Упершыню філалагічны факультэт перамог у конкурсе "Ану, першакурснік!" у 1990 годзе. Да сваёй другой перамогі мы ішлі 13 гадоў і, канешне, зараз мне вельмі прыемна, што наш факультэт зноў першы. Я з 1993 года наведваю ўсе гэтыя конкурсы і сам, як магу, падтрымліваю студэнтаў. Мяркую, што сёлета нам пашанцавала з тэмай. Філолагі маюць схільнасць да работы на радыё і тэлебачанні. Там зараз працуюць, у прыватнасці, Вольга Карчэўская, Вольга Мармалюкова, Вольга Антоненка, Ірына Асташкевіч, якія ў свой час скончылі наш факультэт. Так што тэма нам блізкая. Да таго ж над праграмай працаваў дружны і таленавіты калектыў на чале з новым культоргам Вікторыяй Канавалавай, і выступленне атрымалася прадуманым, зладжаным, адпрацаваным, без пошласці. Думаю, у гэтым ёсць уплыў нашага выкладчыцкага выхавання. Мы з першага курса вучым сваіх студэнтаў: філолаг – гэта той чалавек, які панясе культуру ў грамадства. Я вельмі задаволены, што яны прытрымліваліся такіх прынцыпаў пры падрыхтоўцы конкурснай праграмы.

Члены аргкамітэта конкурсу эканамічнага факультэта:

– Сам "Першакурснік" нам спадабаўся, ён лепшы за папярэднія. Але калі гаварыць пра месцы ... На наш погляд, першымі павінен быў быць факультэт замежных моў, другім – гістфак. Філолагі выступілі вельмі добра, але для свайго ўзроўню, а на агульнауніверсітэцкім фоне іх праграма выглядала сярэдне і не была вартая першага месца.

Пераможцы конкурсу – першакурснікі філалагічнага факультэта разам з нам. дэкана Л.П. Кузьмічом.
Фота У. ЧЫСЦІКА.

Наталля МАРТЫНАВА, член аргкамітэта конкурсу філалагічнага факультэта:

– Я, як чалавек, які мае непасрэдныя адносіны да пастаноўкі праграмы філолагаў, магу сказаць, што мы добра настроіліся на выступленне і вельмі стараліся адыграць праграму найлепшым чынам. У нас гэта атрымалася, таму мы і першыя.

Юлія АЎХІМОВІЧ, студэнтка гр. БЖ-32:

– Лёд крануўся, спадарства! Філфак – першы, лепшы, заслужаны, прызнаны ... Я была ў захапленні ад нашай Фішкі, вядучай Норы Гянук і душэўнага вакалу Юліі Федасеевай. Танец "Sex-bomb" пайшоў па-за межамі канкурэнцыі! Вельмі спадабаліся дзяўчаты-прыбіральшчыцы (вы там нічога не падумайце) і танец мілых дзяўчын у белым пад прыгожую іспанскую мелодыю.

Таксама хачу адзначыць студэнтаў факультэта замежных моў. Яны не далі публіцы засумаваць, весялілі ўсіх сваімі "жанчынамі-мужчынамі"...

Алена ТРАЦЭНКА, вядучая тэлепраграмы "Сямейная раніца", член журы:

– Як глядач, магу сказаць, што конкурс мне вельмі спадабаўся – лёгка, цікава, здорава. У цэлым усе факультэты выступілі добра. Як член журы, магу адзначыць, што было вельмі нялёгка судзіць. Прыкладна гэтак жа, як цяжка судзіць і параўноўваць народныя, спартыўныя, сучасныя танцы. Псіхолагі ўразілі зместам праграмы, яе ідэяй, унутраным сэнсам, эканамісты выступалі ярка (яны хацелі запомніцца – ім гэта ўдалося), біёлагі вызначыліся інтэлігентнасцю, "замежнікі" – арыгінальнасцю. Але самае цёплае, чыстае, светлае выступленне было ў філолагаў. У іх усё было ад душы, адкрыта, шчыра, на адным дыханні. Мне нават здалося, што замест 35 хвілін яны выступалі 15, хацелася глядзець іх яшчэ і яшчэ. На мой погляд, яны былі лепшымі, таму я і прагаласавала за іх.

Вікторыя КАНАВАЛАВА, культорг філалагічнага факультэта:

– Я, канешне, думала аб перамозе. Але гэта было недзе глыбока ўнутры, на дальнім плане. Больш за ўсё я перажывала за ўдзельнікаў, каб ніхто не забыў словы і нічога "не запароў". Таму перад выхадам на сцэну я ім сказала: "Забудзьце пра месцы, працуйце толькі для нас і для гледачоў". І калі мы адыгралі праграму зладжана, дакладна, на адным дыханні, я была расчулена да слёз, што ў нас усё атрымалася. У апошнія дні перад конкурсам мы некалькі разоў перапісвалі сцэнарый і шмат рэпеціравалі. Хачу выказаць шчырую ўдзячнасць першакурснікам за тое, што яны не прагулялі ніводнай рэпетыцыі. Не ўсё адразу ў іх атрымоўвалася, часам мае нервы не вытрымлівалі, студэнты, здаралася, плакалі, але ніхто ні разу не сышоў, не грукнуў дзвярыма. Кожны студэнт адчуваў сваю асабістую адказнасць за поспех усёй справы і выкладваўся поўнасцю. Упэўнена, што без такога падыходу да выступлення нічога б не атрымалася. Перад "Першакурснікам" нас захлынула хваля няўдач: гукарэжысёр зламала нагу, некаторыя акцёры захварэлі, а ў дзень конкурсу нас не пускалі ў першы корпус. Нейкі жах! Яшчэ хачу зазначыць: калі мы адыгралі праграму, прадстаўнікі іншых факультэтаў хвалілі нас, казалі, што ўсё выдатна. Калі ж стала вядома, што філфак заняў першае месца, усе адразу адвярнуліся... Мы б на іх месцы павіншавалі пераможцаў! Мне асабіста, як культоргу, вельмі прыемна, што мае першыя выхаванцы выйгралі Кубак, што ўдалося згуртаваць каманду. Таксама хачу выказаць падзяку – нам. дэкана Л.П. Кузьмічу, М. Шырынкінай, А. Трафімец, А. Эбзеевай, В. Герасіменка, Г. Корзун.

І апошняе: мы не лічым, што мы самыя лепшыя. Проста на гэты раз у нас ўсё атрымалася, гэта быў наш дзень.

Марына Сяргееўна ЯВОРСКАЯ, выкладчыца кафедры тэорыі і методыкі фізічнай культуры:

– Я першы раз была на гэтым шоу і мне спадабалася. Хачу адзначыць добрую арганізацыю мерапрыемства – працавала служба бяспекі і гардэроб. Наконт выступлення факультэтаў – кожны вызначыўся па-свойму. Відавочна, яны стараліся, і таму ўсе малайцы. Найбольш мне спадабаліся філолагі і "замежнікі". У факультэта замежных моў запомніўся фінал, калі яны склалі фігуру са знакаў, а ў філолагаў – Фішка! Дарэчы, філфак у цэлым мне ўсё ж спадабаўся больш.

Інтэрв'ю

"НЯМА ГОРШЫХ І ЛЕПШЫХ..."

Пераможцы чарговага агляду талентаў "Ану, першакурснік!" вызначаны, лаўрэаты ўзнагароджаны. Я папрасіла пракаменціраваць вынікі мерапрыемства мастацкага кіраўніка студэнцкага клуба, члена журы конкурсу М.Б. ШЫРЫНКІНУ.

– Марына Барысаўна, як вам сёлетні "Першакурснік"? Чым ён адрозніваецца ад папярэдніх?

– Калі гаварыць пра сам конкурс, то ён праводзіўся ўжо ў 33-і раз. Сімвалічная дата – узрост Хрыста. Што тычыцца ўзроўню акцёрскага майстэрства, я думаю, ён не можа быць з году ў год аднолькавым і не можа быць горшым, таму што кожны новы чалавек прыносіць у творчасць нешта сваё. Лепш ці горш выглядалі спевакі і танцоры? Ну, гэта наша задача іх падвучыць і дапамагчы знайсці сябе. Яшчэ, на маю думку, у саміх сёлетніх удзельнікаў няма нейкай суперзорнасці, хаця тое, што ў памяці адклаліся некаторыя імёны ці ролі, гаворыць аб тым, што ўся зорнасць наперадзе. А тое, што іменаў, якія запомніліся адразу, нямала, – відавочна.

– Не сакрэт, што некаторыя факультэты ў сваіх праграмах не абышліся без пошласці. Ваша стаўленне да гэтага?

– На жаль, мы жывем у такім свеце, дзе ўсё гэта прысутнічае. Студэнты шырока выкарыстоўвалі так званы маладзёвы слэнг. Адкуль яны гэта ўзялі? З КВЗ, радыё, тэлебачання, газет. Толькі там гэта робіцца на прафесійным узроўні, а з іх вуснаў – гучыць недарэчна. Студэнцкі клуб вучыць сваіх студэнтаў не апускацца да ўзроўню залы, а, наадварот, узнімаць яе да свайго. Думаю, што па крупінках у нас гэта атрымліваецца. Заўважце, што ў нас усе акцёры выходзяць на выступленне ў прыгожым адзенні, бо існуе пэўная культура паводзін на сцэне. Ну, а без негатыву мы ўсё роўна не абыдземся, таму што тады гэта будзе не зусім праўда, што гэтага няма ў жыцці.

– А што вы думаеце наконт вынікаў конкурсу?

– Я лічу, што вельмі правільнае рашэнне – няцотная колькасць членаў журы. У кожнага ёсць сваё меркаванне. Асабіста мне спадабалася выступленне філолагаў. Яны настроіліся на гульню. У пятніцу (24 кастрычніка) на знакамітым "сходзе на галёрцы" я ўсім сказала: "Няма лепшых і горшых, перамогуць тыя, хто лепш настроіцца на гульню. Трэба хацець іграць, тады ўсё атрымаецца". Значыць, філолагі настроіліся лепш. Ведаеце, ёсць праграмы, якія лёгка ўспрымаюцца, як у філолагаў і факультэта замежных моў, а ёсць такія, што напоўнены глыбокім сэнсам, як у гісторыкаў і псіхолагаў... І нельга не сказаць пра спробы іншых факультэтаў. Яны стараліся, хаця і не занялі высокіх месцаў. Проста дзесьці недаігралі, дзесьці пераігралі, дзесьці стаміліся.

– Дарэчы, што б вы параілі студэнтам факультэтаў, якія не перамаглі ў конкурсе?

– Я паўтаруся, няма горшых і лепшых. Галоўнае – адпаведны настрой. І яшчэ я думаю, што, па-першае, каб заўтра быць лепшым, трэба сёння памыліцца, а па-другое, заўсёды трэба паважаць саперніка. Я віншую ўсіх, ва ўсіх атрымалася. "Першакурснік" – гэта спроба пяра, гэта перш за ўсё яснасць для кожнага з удзельнікаў, хто ён такі ў творчасці.

Старонку падрыхтавала
НАТАЛЛЯ СТАРЧАНКА,
студэнтка гр. БЖ-32
філалагічнага факультэта.

Нашы юбіляры

"ТВОЙ СМУТАК – ЛЁГКІ МАТЫЛЁК..."

Жыццёвы дзённік Віктара Уладзіміравіча Ярца, знакамітага паэта, крытыка і публіцыста, папоўніўся двума пяцёркамі. Гэта своеасаблівы юбілей, вяршыня чалавечай мудрасці, творчых дасягненняў, спраўджаных надзей. Вельмі хацелася б спадзявацца на тое, каб жыццёвы шлях гэтага чалавека заўсёды быў светлым і новыя творы паэта радавалі яго сяброў і прыхільнікаў.

Калі ўважліва чытаць вершы Віктара Ярца, можна заўважыць іх строгую ўпарадкаванасць, мяккі лірызм, вобразнасць, змястоўнасць, высокую тэхніку вершаскладання. Кожнае слоўка нагадвае адшліфаваную залацінку, якая стварае яркі вяночак вобразных паэтычных сюжэтаў. Вось яны: "Ластаўка руплівая, як маці", "Сонца смажыць лісце лазняку", "У вачах тваіх узыходзіць раніца", "З-пад рукі тваёй узлятае дзень"...

Асэнсоўваеш гэтыя радкі і адчуваеш іх філасофскі сэнс, непарыўную еднасць з роднай прыродай, адпаведны стан душы творцы, яго імкненні і хваляванні.

Відавочна, таму і з'яўляецца пільная патрэба, каб болей ведаць пра аўтара, пра ягонае жыццё, творчасць, працоўную дзейнасць. Бо кнігі В.У. Ярца, на мой погляд, дапамагаюць фарміраваць сапраўднага грамадзяніна нашай суверэннай дзяржавы, які з цягам часу зможа дакладна асэнсаваць сваё прызначэнне на Зямлі, вызначыць правільныя арыенціры.

Дык хто ж такі Віктар Ярац? Звычайны і незвычайны. Абаяльны. Строгі. Працавіты. Палымяны прамоўца. І вельмі таленавіты, які сціпла адносіцца да сваёй асобы, не набываючы, як некаторыя, "зоркавую хваробу". Самае цікавае, што гэты паэт – вядомы і прызнаны ў народзе, з прыхільнасцю адносіцца да пачаткоўцаў. І калі трэба, дапамагае цёплым словам, слушнай парадай.

Магічным крышталікам для В.У. Ярца з'яўляецца яго родны кут – пасёлак Чырвоны Мост Рэчыцкага раёна. Тут ён нарадзіўся, бегаў басанож, асвойваў нялёгкую сялянскую працу. Зялёны бераг дзяцінства, зразумела, заўсёды прыцягальны і непаўторны.

"... А мясціны нашы прыгожыя! – прызнаўся неяк у сваёй аўтабіяграфіі паэт. – Крутыя стромы Дняпра, шырокія заліўныя лугі, за якімі – ягадныя сасновыя бары, што йдуць ля самай рэчкі, дорачы ёй свой водар, настой такіх сціплых і таямніча цудадзейных зёлак, кветак, раслін."

Вядома ж, дзіўнае хараство навакольнага свету глыбока западае ў юначае сэрца, сагравае і дапамагае ў ліхую часіну. Убачанае і перажытае занатуецца ў памяці, адлюструецца ў паэзіі. Да прыкладу, у такіх паэтычных зборніках, як "Уваходзіны" (1976 г.), "Добрыца" (1989 г.), "Дняпроўскі бакен" (1992 г.) і інш.

Давялося Віктару Ярцу, актыўнаму селькору, пасля заканчэння сярэдняй школы "паспытаць" журналісцкага хлеба. Яго тады запрасілі на працу ў раённую газету "Дняпровец". Такі давер узвышаў юнака ў вачах сваіх настаўнікаў і сяброў. Але Віктар добра разумеў: каб не стаць дылетантам, неабходна папоўніць жыццёвую скарбонку новымі ведамі.

Вучоба ў прэстыжным БДУ імя Леніна паспрыяла сустрэчы з цікавымі хлопцамі і дзяўчатамі, у далейшым вядомымі творцамі. Гэта – Уладзімір Дзюба, Генрых Далідовіч, Яўгенія Янішчыц, Юрка Голуб, Алесь Разанаў... Потым ён стаў студэнтам Гомельскага дзяржуніверсітэта, які закончыў у 1970 годзе. Зноў была праца ў раёнцы "Камунар", служба ў Савецкай Арміі, клапатлівая справа на гомельскай студыі тэлебачання, вучоба ў аспірантуры, абарона дысертацыі...

Шмат прабегла гадочкаў з таго часу, як малады выкладчык увайшоў у студэнцкую аўдыторыю. Больш за 30 гадоў шчыруе В.У. Ярац на кафедры беларускай літаратуры ў ГДУ імя Ф. Скарыны. І не сядзеў, вобразна кажучы, склаўшы рукі, а надрукаваў кнігі, шмат артыкулаў, рэцэнзій, тэзісаў у часопісах, газетах, энцыклапедыях і зборніках Беларусі, Расіі і Украіны. У свой час Віктар Уладзіміравіч кіраваў літаб'яднаннем "Крыніца", з якога "выпырхнулі" ў свет вядомыя цяпер паэты і празаікі Эдуард Акулін, Вольга Куртаніч, Анатоль Зэкаў, Анатоль Сыс, Алесь Бяляцкі, Анатоль Казлоў і іншыя.

... У народзе кажуць: "Гады – не пуды! За плячыма іх не носяць". І сапраўды: 55-ць не надта шмат! Асабліва для творчага чалавека. Так што, ваш смутак – лёгкі матылёк, які не бачыцца здалёк.

Удачы Вам, Віктар Уладзіміравіч, здароўя і добрых новых твораў!

Ганна АТРОШЧАНКА.

❖❖❖

Віктар ЯРАЦ

ПАД НЕБАМ ПРОДКАЎ

... Тут са стронцыем
маліўся вецер,
тут з плутоніем
маліўся снег
за каго на гэтым
белым свеце
і за чый,
чарней ад хмары,
грэх?

Размышление

Холодные капли осеннего дождя ударяются о крыши домов, барабанят по стеклу, будто пытаясь сказать что-то, позвать на улицу. Я выхожу. Небо осыпает меня про-

ОСЕННИЙ ДОЖДЬ

зрачным и хрупким хрусталем дождя, отражая в каждой капле улыбку наступающей осени. Подставляю дождю лицо. Пусть он смоет с него усталость и тоску, заменив их беспечной улыбкой.

Проживая свою короткую жизнь, капли успевают насладиться ею. Разбиваясь о мостовую и звеня стеклянными пылинками, они вспоминают свое рождение из тучи, восхитительный полет, лица прохожих, прятавшихся под крышами домов. Люди были без зонтов, они не ожидали, что осенние тучи так скоро изрешетятся жгуче-холодным бисером дождя. Я не ухожу. Стою и думаю о том, что хорошо бы и людям научиться так блистательно и безгрешно проживать свой век.

Несколько капель упало на мои ресницы, в них отразились мои мысли. Я хотела рассказать об этом людям, но они не стали слушать меня.

Кто-то наверху залатал тучу пухом облаков, дождь прекратился. Шум города вернул меня в грустную реальность. На дороге появились холодные осенние ручейки. Оторвавшийся лист клена тоскливо плыл по одному из них. На листке блестели капли дождя. Подождите меня, верните в мечту!.. Но, увы, они не услышали, уплыли, поглощенные созерцанием своей красоты.

Не услышали, не подождали... Как люди.

Скоро вновь пошел дождь, но он не подарил мне романтически-задумчивого настроения. Я лишь промокла и замерзла.

Марина ДЖАЛАЯ.

Для отдыха и лечения

ВАС ЖДУТ В «СОЛНЕЧНОМ»

Санаторий «Солнечный» – одна из старейших здравниц Беларуси. Он расположен в 10 км от г. Гомеля в чистой загородной зоне п. Ченки на берегу реки Сож, в сосновом бору.

Профиль санатория: лечение заболеваний нервной, костно-мышечной, сердечно-сосудистой систем, органов пищеварения. Для этого широко используются и природные факторы – климатолечение и минеральная вода.

В санатории можно получить различные лечебно-оздоровительные процедуры: ванны (минеральные, хвойные, йодобромные, жемчужные, вихревые), души (циркулярный, Шарко, восходящий, подводный душ-массаж), есть также сауна. В кабинетах теплолечения, физиотерапии вам предложат озокерито-парафиновые аппликации и электрогрязефорез, ультразвуковую терапию, светолечение, электросон и др. К вашим услугам также кабинеты массажа, иглорефлексотерапии, психотерапии, фитотерапии (5-6 видов травяных настоев), лечебной физкультуры с тренажерным залом, ингаляторий. Можно получить также консультации различных врачей-специалистов, пройти диагностическое обследование.

В санатории есть также отделение реабилитации постинфарктных больных. Питание – диетическое, заказное, 5-разовое (для детей – 6-разовое).

По вопросам приобретения путевок в санаторий «Солнечный» обращайтесь в профком ГГУ. тел. 57-19-22.

Апошні ліст. Фотаэцюд У. Чысніка.

Ваш досуг

СМОТРИТЕ В КИНОТЕАТРЕ «ЮБИЛЕЙНЫЙ»:

13-16 ноября: (Премьера) приключения **«Двойной форсаж»** (США). Начало – 17.00, 19.00. Цена билета: 1500 руб.

19-23 ноября: приключения **«Клад»** (США). Начало – 17.00. Цена билета: 1000 руб.

Боевик **«Раскаленная суббота»** (Россия). Начало – 19.00. Цена билета: 1000 руб.

26-30 ноября: мелодрама **«Роковая связь»** (США). Начало – 17.00. Цена билета: 1000 руб.

Боевик **«Последний отсчет»** (США). Начало – 19.00. Цена билета: 1000 руб.

Киносеансы для детей:

15-16 ноября: приключения **«Малыш карате»** (США). Начало – 14.00.

22-23 ноября: мультсборник **«Война мышонка и лягушонка»** (Чехия). Начало – 14.00.

29-30 ноября: приключения, комедия **«Двое: я и моя тень»** (США). Начало – 14.00.

Цена билета: для детей – 300 руб., для взрослых – 600 руб.

Автоответчик: 57-56-69.

ВНИМАНИЮ СЛУШАТЕЛЕЙ ИПК И ПК

В связи с изменением ставки I разряда (Постановление Совета Министров Республики Беларусь №1220 от 26.09.03 г.) плата за обучение в Институте повышения квалификации и переподготовки кадров по вечерней форме обучения с 1.09.03 г. составляет: специальность «Английский язык»: первый год обучения — 37 770, второй год обучения – 35 860; специальность «Экономика и управление на предприятии»: соответственно – 36 690 и 37 350; специальность «Правоведение» – 36 270 и 37 570; специальность «Практическая психология» – 26 030 и 36 450 тыс. руб.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ ІМЯ Ф.СКАРЫНЫ

аб'яўляе конкурс на замяшчэнне вакантных пасад па кафедрах:

– рускай літаратуры – дацэнта, старшага выкладчыка;

– матэматычных праблем кіравання – заг. кафедры;

– бухуліку, кантролю і АГД – старшага выкладчыка;

– нямецкай мовы – старшага выкладчыка.

Тэрмін падачы заяў – не пазней 1 месяца з дня апублікавання паведамлення.

Заявы накіроўваць на адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104.

Мудрые советы

ЧТОБЫ ЖИТЬ ЛУЧШЕ ...

ПРАВИЛО ПЕРВОЕ. Каждый раз, когда вы совершаете ошибку или терпите неудачу, не размышляйте об этом слишком долго. Люди учатся на своих ошибках. Способность совершать промахи неотделима от способности достигать поставленной цели. Никто не побеждает всегда, и ваши неудачи являются составной частью и необходимым условием вашего развития. Не переживайте из-за оплошностей. Как бы вы узнали пределы своих сил, если бы время от времени не терпели неудачи? Не оставляйте стараний, и успех придет к вам.

ПРАВИЛО ВТОРОЕ. Стройте каждый день на фундаменте из приятных мыслей. Не горюйте о своих недостатках, реальных или воображаемых.

Вы можете летать, если поверите, что можете это делать. Даже не рассматривайте возможность поражения. Пусть ваши сокровенные мечты воплотятся в действительность. Улыбайтесь!

ПРАВИЛО ТРЕТЬЕ. Пусть ваши поступки говорят за вас, но всегда будьте начеку и избегайте ужасных ловушек ложной гордости и самомнения, подстерегающих вас на пути. Когда вам в следующий раз захочется похвастаться, съешьте бублик: дырка, оставшаяся от него, будет истинным мерилом вашего самомнения.

ПРАВИЛО ЧЕТВЕРТОЕ. Вы никогда не сможете победить, кутаясь в рубище жалости к себе, а унылые причитания отпугнут любую возможность успеха. Вы заслуживаете лучшей участи.

ПРАВИЛО ПЯТОЕ. Живите этот день так, как если бы он был последним в вашей жизни. Забудьте о вчерашних поражениях и не обращайте внимания на завтрашние проблемы... Возьмите эстафетную палочку и бегите вперед. Это ваш день!

ПРАВИЛО ШЕСТОЕ. Смейтесь над жизнью и над собой. Не в духе уничижения или жалости к себе – нет, смех должен быть лекарством, чудодейственным средством, облегчающим ваши страдания, избавляющим от депрессии и помогающим поместить в надлежащую перспективу все то, что тяготит вас в настоящий момент. Когда вам тяжело, прогоняйте смехом напряженность, тревогу и беспокойство, освобождая свой разум, чтобы мыслить ясно и найти решение, которое всегда существует. Не относитесь к себе слишком серьезно.

ПРАВИЛО СЕДЬМОЕ. Вы осуществите свою великую мечту, если будете двигаться к ней день за днем, поэтому ставьте цели на каждый день: не сложные и длительные проекты, но необходимые дела, которые шаг за шагом приведут вас к вершине радуги. Записывайте их, если вам так проще, но ограничивайте свой список так, чтобы не пришлось откладывать сегодняшние незавершенные дела на завтра. Помните, что нельзя построить пирамиду за двадцать четыре часа. Будьте терпеливы. Не забивайте рабочие часы посторонними вещами, уводящими вас в сторону от главной цели – сделать все наилучшим образом, радостно прожить этот день и испытать удовлетворение от того, что вы совершили.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат факультэта фізічнай культуры, калектыў кафедры фізвыхавання і спорту выказваюць глыбокае спачуванне ст.выкладчыку **КАЛАЧОВУ Віктару Віктаравічу** з выпадку напаткаўшага яго гора – смерці **БАЦЬКІ.**

Рэктарат, грамадскія арганізацыі універсітэта, дэканат факультэта замежных моў, калектыў кафедры французскай мовы выказваюць глыбокае спачуванне загадчыку названай кафедры **КАЛАЦЭЙ Святлане Мікалаеўне** з выпадку напаткаўшага яе гора – смерці **БРАТА.**

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў, цытат, эканамічных даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, каб у матэрыялах не ўтрымлівалася даных, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не раздзяляючы пункту гледжання аўтара.

ЗАСНАВАЛЬНІК — Гомельскі дзяржаўны універсітэт імя Ф.Скарыны.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 2-14.
Тэл. 56-30-71.
E-mail: rggu@gsu.unibel.by
Зарэгістравана ў Міністэрстве інфармацыі Рэспублікі Беларусь 26 чэрвеня 1996г.
Рэгістрацыйны № 263.

Спонсар газеты — прафкам студэнтаў.

Газета набрана и сверстана на настольно-издательском комплексе ИВЦ ГГУ, отпечатана на Республиканском полиграфическом унитарном предприятии "Полеспечать", г.Гомель, ул. Советская, 1. Якасць друку адпавядае якасці арыгіналаў заказчыка.

РЭДАКТАР Тамара ДУБЯК

Аб'ём 1 друк. арк.
Тыраж 1.000 экз.
Заказ 4487
Падпісана да друку 11.11.2003 г.